

Dansk Råd for Genoplivnings holdningspapir vedrørende fravalg af genoplivningsforsøg

I december 2020 vedtog et samlet Folketing en politisk aftale om "Det Gode Ældre liv", der skulle afsøge muligheden for at indføre "ret til fravalg af genoplivning ved hjertestop for ældre, habile borgere". Sundhedsloven blev ændret i december 2023, hvorefter det 15. januar 2025 blev muligt for borgere, som er fyldt 60 år at fravælge forsøg på at blive genoplivet af sundhedspersoner.

Dansk Råd for Genoplivning (DRG) har følgende pointer vedrørende muligheden for fravalg af genoplivningsforsøg:

Vigtigt at fravalg af genoplivningsforsøg træffes på et oplyst grundlag

Det er vigtigt, at danskere over 60 år, som ønsker at fravælge genoplivningsforsøg, gør det på et oplyst grundlag. Der er således behov for en oplysningskampagne med fokus på, at rigtig mange overlever et hjertestop til et godt liv. Forskning viser, at man har gode chancer for at overleve et hjertestop til et godt liv.

Som lægmand skal du altid træde til ved hjertestop uden for hospital

Ca. en fjerdedel af alle hjertestop uden for hospital finder sted i det offentlige rum. Når en person falder om på gaden, er proceduren klar for lægmand: Danskerne skal aldrig tøve med at ringe 1-1-2 og begynde at give hjertelungeredning. Tiden er en helt afgørende faktor for succesfuld genoplivning, så det er vigtigt ikke at miste livsvigtige minutter ved f.eks. at undersøge, om der er særlige forhold omkring nej til genoplivningsforsøg.

DRG mener derfor, at det er vigtigt at oplyse borgerne om, at det fortsat er vigtigt at træde til ved hjertestop uden for hospital. Danmark har gennem de seneste 20 år oplevet en firedobling i overlevelsen efter hjertestop uden for hospital samtidig med en firedobling i andelen af danskere, der træder til med genoplivning efter hjertestop uden for hospital. De flotte resultater kan ikke fastholdes, hvis der opstår tvivl og usikkerhed om, hvorvidt man bør træde til ved et hjertestop.

Hvis en person ikke ønsker genoplivningsforsøg, bør man drøfte dette med egen læge eller registrere sit fravalg via sundhed.dk eller en blanket til Sundhedsdatastyrelsen. Ved et hjertestop kan de pårørende respektere dette ved at oplyse, at personen med hjertestop ikke ønsker genoplivningsforsøg, når de ringer 1-1-2. Herefter vil vagtcentralen hurtigt kunne kontrollere, om dette er registreret.

Proceduren omkring ansvar og handling fra lægmand, som bliver vidne til hjertestop uden for hospitalet, er altså relativt klare.

Klar procedure for sundhedspersoner

Når det kommer til sundhedspersoner, er proceduren også klar: Sundhedspersoner skal som hovedregel tilkalde hjælp og forsøge genoplivning, hvis de finder en person med hjertestop. [Styrelsen for Patientsikkerheds retningslinjer](#) beskriver dog seks undtagelser, hvor dette ikke er tilfældet, heriblandt i den situation, hvor borgeren har fravalgt genoplivningsforsøg:

1. Når døden er helt åbenbar, eller den var forventet af lægen.
2. Når en læge i situationen fravælger genoplivningsforsøg.
3. Når en læge på forhånd har fravalgt genoplivningsforsøg.
4. Når borgeren selv har fravalgt genoplivningsforsøg i den aktuelle sygdomssituation.
5. Når borgeren selv har registreret et fravalg af genoplivningsforsøg ved hjertestop.
6. Når det er besluttet i et behandlings- eller livstestamente, og borgeren er vurderet varigt inhabil.

Kan jeg frasige mig at blive genoplivet?

DRG får regelmæssigt henvendelser fra danskere, som ikke ønsker genoplivningsforsøg og efterspørger, hvordan de kan beskrive dette ønske, så det respekteres, hvis de falder om med hjertestop. DRG mener derfor, at det er positivt, at borgere over 60 år har fået mulighed for at fravælge genoplivningsforsøg, men er fortsat uforstående overfor, hvorfor det ikke gælder alle habile voksne borgere.

DRG får nogle gange henvendelser vedrørende muligheden for at bære et synligt tegn som en badge eller nøglesnor, der viser, at man ikke ønsker genoplivningsforsøg. DRG anbefaler ikke, at man bærer et synligt tegn på, om man ønsker genoplivningsforsøg eller ej, da den absolutte risiko for, at den enkelte person oplever et hjertestop i det offentlige rum, er meget lille – og da et sådant synligt tegn ikke har nogen juridisk gyldighed. Herudover kan man ikke sikre sig mod genoplivningsforsøg ude i det offentlige rum, hvor vores medborgere har hjælpepligt. Med ændringen i Sundhedsloven er man heller ikke sikret mod genoplivningsforsøg i det offentlige rum, før det er muligt for sundhedsprofessionelle at undersøge personens CPR-nummer og registrering vedrørende fravalg af genoplivningsforsøg.

I Danmark er vi rigtig gode til at træde til med genoplivningsforsøg, og i DRG ønsker vi en fremtid, hvor de borgere, som ønsker det, bliver forsøgt genoplivet, samtidig med at patienter og borgere får en værdig afslutning på livet.

Vedtaget af DRGs bestyrelse 25. februar 2024

